

ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ

KADININ GÜÇLENMESİNİ DESTEKLEME POLİTİKA BELGESİ

1. AMAÇ VE KAPSAM

Atatürk Üniversitesi bölgesel ve ulusal düzeyde sürdürülebilir kalkınmaya katkıda bulunabilen, analiz ve sentez yapabilen, öğrendiğini uygulayabilen, iletişim, takım çalışması ve liderlik becerilerine sahip mezunları ve sorun çözebilen, uluslararası düzeyde bilgi ve teknoloji üreten, öğretme ve öğrenme coşkusuna sahip çalışanları ile ürettiği bilgi ve hizmeti toplumun yararına sunmayı görev olarak benimsemiştir. Bunun yanı sıra emeğe ve liyakata önem verme, ulusal ve evrensel değerlere bağlılık, insan haklarına ve düşünce farklılıklarına saygı, toplumsal ve kültürel duyarlılık, Atatürk Üniversitesi'nin benimsediği temel ilke ve değerler arasında yer almaktadır.

Bir ülkenin sürdürülebilir kalkınmayı başaran ülkeler arasında yerini alabilmesinin yolu, kadınların ekonomik ve sosyal olarak güçlenmesinden geçer. Atatürk Üniversitesi kadının toplumda güçlenmesine destek veren ve katkı sağlayan bir üniversite ortamının oluşturulmasını hedefler. Bu ortamın oluşturulmasında ve sürdürülmesinde Üniversite mensupları da gerekli özeni göstermekle yükümlüdür. Atatürk Üniversitesi kadının güçlenmesi yönünde gerekli çabayı göstereceğini garanti eder, Üniversitenin tüm mensupları da bunu bilir ve kabul ederler.

1.1. AMAÇ

Kadınların güçlenmesi, kadınların kendi hayatları üzerinde güç ve kontrol sahibi olmaları ve stratejik seçimler yapma yeteneği kazanmaları sürecidir. Kadınların güçlenmesi, *kadınların kendi değerinin farkında olması, seçeneklere sahip olma ve bunlar arasında tercih yapma hakkı, fırsatlara ve kaynaklara erişim hakkı, ev içinde ve dışında kendi hayatlarını kontrol etme gücüne sahip olma hakkı, ulusal ve uluslararası düzeyde daha adil bir toplumsal ve ekonomik düzen oluşturmak için toplumsal değişimin yönünü etkileme becerileri* olmak üzere beş unsurdan oluşmaktadır.

Cinsiyet ayrımcılığı gözetmeksizin herkese eşit imkânlar ve fırsatlar sunmak, Atatürk Üniversitesi'nin yönetim anlayışının vazgeçilmez bir parçasıdır. Bu politika belgesinin amacı, Atatürk Üniversitesi'nin kadının güçlenmesi için kadınların toplumsal yaşama tam ve eşit bireyler olarak katılımlarında karşılaştıkları engellerin aşılması ve buna yönelik tüm önlemleri alması yönünde çalışma, araştırma ve eğitim ortamı oluşturmayı taahhüt etmektir.

1.2. KAPSAM

Bu politika belgesinde yer alan hükümler, zaman ve mekân sınırlaması olmaksızın tüm Atatürk Üniversitesi bileşenlerini kapsar. Bu politika belgesi, kadının güçlenmesinde özellikle cinsiyet ayrımcılığından kaynaklanan olaylar ile üniversitenin akademik ve çalışma yaşamına etkisi olan konuyla ilgili eylemleri kapsamına alır. Kurumun herhangi bir yöneticisi, çalışanı, öğrencisi, davetlisi, tedarikçisi ile kurum çalışanı olmayan kişiler tarafından gerçekleştirilen cinsiyet ayrımcılığı içeren davranışlar ve kadının sosyal, eğitim, sağlık, ekonomi, medya ve karar alma mekanizmalarına katılımı alanlarında güçlenmesini engelleyen her türlü görüş, yaptırım, müdahale ve baskı kabul edilemez.

Üniversite, tüm birimleri için farkındalığın artırılması amacıyla çeşitli çalışmalar yapar ve bu

konularda bilgilendirme mekanizmalarını işletir. Kadının güçlenmesini kısıtlayan ya da engelleyen olaylar ile karşılaşılması hâlinde ise etkili soruşturma ve yaptırım mekanizmalarını kullanır.

2. DAYANAK

Bu politika belgesinin hazırlanmasında, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu, 4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu, 4857 Sayılı İş Kanunu, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun, 2006/17 sayılı “Çocuk ve Kadınlara Yönelik Şiddet Hareketleri ile Töre ve Namus Cinayetlerinin Önlenmesi için Alınacak Tedbirler” konulu Başbakanlık Genelgesi, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2018-2023), 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ve 18.08.2012 tarihli ve 28388 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliğinin ilgili maddeleri ile taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler (Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme, Birleşmiş Milletler Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi ile Kadınlara Yönelik Şiddet ve Ev İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye Dair Avrupa Konseyi Sözleşmesi) esas alınmıştır.

3. TANIMLAR

3.1. Kadınların Güçlenmesi: Kadınların kendi hayatları üzerinde güç ve kontrol sahibi olmalarını ve stratejik seçimler yapma yeteneklerini kazanmaları sürecidir.

- a) **Eğitim Alanında Güçlenme:** Kadınların tüm düzeylerde eğitim alma haklarını ifade eden eğitim hizmetlerinden ve olanaklarından üst düzeyde yararlanmalarını içeren bir kavramdır.
- b) **Sağlık Alanında Güçlenme:** Kadınların güvenli bir çevrede yaşayarak, sağlıklı olmalarını ifade eden; yeterli beslenme olanaklarına, sağlık bakımı ve üreme sağlığı ile ilgili bilgilere, hizmetlere erişebilmelerini içeren bir kavramdır.
- c) **Ekonomik Alanda Güçlenme:** Kadınların aktif bir şekilde işgücü olarak ekonomiye katılımları ve kazançlarını kendi iradeleri ile yönetebilmeleri anlamına gelmektedir.
- d) **Karar Alma Mekanizmaları Alanında Güçlenme:** Kadınların hem formal hem de informal olarak eşit bir şekilde karar alma ve yönetim süreçlerine katılmalarını ve toplumu etkileyen politikaların oluşturulmasında seslerini duyurmayı içermektedir.

3.2. Cinsiyete Dayalı Ayrımcılık: Cinsiyet ayrımcılığı tüm toplumlarda özellikle kadına karşı ayrımcılık olarak ortaya çıkmış olup, kadınların haklarından yararlanmalarını veya kullanmalarını engelleme veya hükümsüz kılma amacını taşıyan cinsiyete dayalı herhangi bir ayırım, dışlama ve kısıtlama anlamına gelmektedir.

4. YAPTIRIM VE DESTEK

4.1. Atatürk Üniversitesi, bu politika belgesiyle kadının güçlenmesini engelleyici türden olayların engellenmesine, bu tür iddialar ve şikâyetler söz konusu olduğunda etkin bir soruşturma ve yaptırım mekanizması işletmeye hazır olduğunu bildirmektedir.

4.2. Atatürk Üniversitesi, kadının güçlenmesi konusunda öğrenci ve çalışanları bilgilendirmeyi ve kadının güçlenmesini engelleyici ayrımcılık konusunda ilgili tüm iddia ve şikâyetleri etkin bir şekilde

ciddiyetle ele almayı taahhüt eder.

4.3. Atatürk Üniversitesi, tüm aşamalarda başvuru sahibi ile şikâyet edilen kişi/kişilerin özel hayatlarının gizliliği ilkesine uygun davranır.

4.4. Atatürk Üniversitesince, İddia sahibinin kasıtlı olarak yalan söylemesi, yanlış beyanlarda bulunması durumunda, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ile 18.08.2012 tarihli ve 28388 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği ve ilgili diğer mevzuat çerçevesinde işlem yapılır.

4.5. Atatürk Üniversitesi, kadının güçlenmesine yönelik çalışmalar yürütür ve etkin bir mücadelenin sürdürülebilmesi için komisyonlar kurar.

5. ALINACAK ÖNLEMLER

Kadınların güçlenmesini engelleyici davranış ve uygulamalara yönelik olarak alınacak önlemler aşağıda belirtilmiştir:

1. Kadınların güçlenmesini engelleyici, kadına yönelik olumsuz, ayrımcı davranış ve uygulamalara yönelik olarak yapılan şikâyetlerin alındığı, gizlilik prensibine uygun olarak çalışan, destek mekanizmalarını devreye sokan bir birim oluşturulması,-,
2. Yönetim ve karar mekanizmalarında kadın temsil oranını artıracak, kota gibi pozitif ayrımcılık uygulamaları yapılması,
3. Kadının güçlenmesine ve kadın-erkek fırsat eşitliğine katkı sağlamak amacıyla tüm Üniversite personeline, öğrencilere ve topluma yönelik eğitici çalışmalar yapılması,
4. Kadını ilgilendiren konulara yönelik yapılan bilimsel araştırmaların ve projelerin teşvik edilmesi ve öncelikli olarak desteklenmesi,
5. Üniversite bünyesinde çalışan tüm kadınların ve öğrencilerin yasal analık ve doğum izinlerinden yararlanmaları sırasında karşılaşmaları muhtemel engelleyici ya da zorlaştırıcı tutum ve davranışların önlenmesi için tedbirler alınması,
6. Kadın çalışanların ve öğrencilerin gereksinimleri ve yasal mevzuat göz önüne alınarak; kreş, gündüz ve gerektiğinde gece çocuk bakım evi sayısının artırılması, birimlerde gereksinim oluştuğunda emzirme, süt sağma ve bebek bakım odası gibi analık süreçlerini kolaylaştıracak ortamların hazırlanması,
7. Zor şartlarda eğitimine devam eden kız öğrencilerin üniversite imkânları dâhilinde desteklenmesi, kız öğrenci yurtlarının fiziksel kapasitesi, konumu, ulaşım imkanları ve insan kaynaklarının güçlendirilmesi,
8. Kız öğrencilerin üniversiteye kayıt, devam ve tamamlama oranlarının incelenmesi, bu alanlarda yaşanan sıkıntıların ve nedenlerin belirlenmesi ve çözüm uygulamalarının geliştirilmesi,
9. Üniversite öğrenci konseyinde kadın temsilinin artırılması ve eşit temsilin sağlanmasına yönelik mevzuat değişikliği çalışmalarının yapılması,
10. Üniversite çalışanlarına ait tüm verilerin cinsiyete göre ayrıştırılmış biçimde toplanabilmesinin sağlanması,
11. Kadının güçlenmesi alanlarında Valilik, Belediye, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü ve sivil toplum kuruluşlarıyla birlikte hareket edilmesi.

Sonuç olarak, Atatürk Üniversitesi, yukarıda belirtilen amaçlar, kapsam, tanımlar ve önlemler ışığında, kadının güçlenmesi konusunda gerekli girişimlerde bulunur. Kadının güçlenmesini engellemeye yönelik eylem, tutum ve davranışların görmezden gelinmeyeceğini ve yaptırım mekanizmalarının devreye girmesi için gereken her türlü tedbirin alınacağını taahhüt eder.